

Tilsynsrapport

Rapport

Rapporttittel Tilsyn med oppfølging innenfor materialhåndtering, herunder kran og løft, ISO/TT og styring av arbeidsmiljø på Slagentangen.	Aktivitetsnummer 007931022
--	-------------------------------

Gradering

☐ Offentlig	☐ Begrenset	☐ Strengt fortrolig
☐ Unntatt offentlighet	☐ Fortrolig	

Involverte

Hovedgruppe T-L	Oppgaveleder Sigurd Førsumd
Deltakere i revisjonslaget Hilde Nilsen, Eva Hølmebakk, Sigmund Andreassen og Lars Melkild	Dato 9.1.2019

1 Innledning

Vi gjennomførte tilsyn på Esso Norge AS, Slagentangen anlegget (Esso) innenfor fagområdene materialhåndtering, herunder kran og løft, ISO/TT (logistikk) og arbeidsmiljø i perioden 3.9.2018 til 6.9.2018.

2 Bakgrunn

Vi skal følge opp at næringen samlet og enkeltvis fremmer et seriøst og trygt arbeidsmiljø, og at det arbeides systematisk med det forebyggende arbeidet innenfor arbeidsmiljørisiko. Videre følger vi opp at barrierer ivaretas på en helhetlig og konsistent måte slik at risiko for uønskede hendelser og arbeidsrelatert sykdom reduseres så langt som mulig.

3 Mål

Målet for aktiviteten innenfor logistikk var å:

- Føre tilsyn med selskapets styring og ledelse av materialhåndtering, herunder løfteoperasjoner og teknisk tilstand på løfteutstyr.
- Følge opp at Essos styring av vedlikehold av løfteutstyr og stillasmateriell er i henhold til selskapets og myndighetenes krav.
- Følge opp oppgaver som utføres av stillasbransjen, samt tilkomstteknikk og arbeid i høyden generelt.
- Følge opp avvik og forbedringspunkter i forbindelse med tilsyn 9.3.2016.

Målet for aktiviteten innen arbeidsmiljø var å:

- Vurdere Essos oppfølging av entreprenørers og innleide arbeidstakeres arbeidsmiljø på anlegget, samt koordinering av arbeidsmiljøaktiviteter på tvers av selskaper.

- Følge opp at Esso og ISO-entreprenører sine styringssystemer og praksis for regelmessig arbeidsmiljøkartlegging og oppfølging av arbeidsmiljørisiko er i samsvar med krav i regelverket.
- Vurdere hvordan Esso og ISO entreprenører sikrer at innleide arbeidstakere har et fullt forsvarlig arbeidsmiljø.
- Følge opp selskapets tilrettelegging for reell arbeidstakermedvirkning.

4 Resultat

Vi gjorde observasjoner både av teknisk, operasjonell og administrativ art.

Det ble identifisert syv avvik fra regelverket:

- Arbeidsmiljø for ISO personell
- Opplæring av verneombud
- Manglende dokumentasjon – prosedyre for løfteoperasjoner
- Løfting av personell med utstyr som ikke er godkjent for dette
- Mangelfull kvalitetssikring av sakkyndig virksomhet
- Mangelfullt system for vedlikehold av ståltau
- Mangelfull oppfølging av stillasentreprenøren

Det ble identifisert fire forbedringspunkter:

- Arbeidsmiljøutvalg (AMU) – Slagentangen
- Bedre system for merking og oppbevaring av løfteutstyr som er tatt ut av bruk
- Bedre tilgang til og bruk av dokumentasjon for løfteutstyr
- Bedre system for opplæring av brukere av stillas

Noen av våre observasjoner ble også påpekt i tilsyn utført 9.3.2016, etter alvorlig løftehendelse 29.1.2016.

5 Observasjoner

Vi opererer med to hovedkategorier av observasjoner:

Avvik: Observasjoner der vi *påviser* brudd på/manglende oppfylling av regelverket.

Forbedringspunkt: Observasjoner der vi *mener å se* brudd på/manglende oppfylling av regelverket, men ikke har nok opplysninger til å kunne påvise det.

Arbeidsmiljø:

5.1.1 Arbeidsmiljø for ISO personell

Avvik:

Bilfinger hadde ikke sikret at arbeidsmiljøet var fullt ut forsvarlig ut ifra en enkeltvis og samlet vurdering av de ulike arbeidsmiljøfaktorene for ISO personell som utfører arbeid på anlegget.

Begrunnelse:

- Bilfinger har en fem års kontrakt med Esso. ISO personell utfører arbeid over hele anlegget, også i områder som er vanskelig tilgjengelige. Bilfinger hadde i samarbeid med Esso utført en støykartlegging i prefabrikasjonsverkstedet i 2017. Utover dette kunne ikke tilsynslaget se at Bilfinger hadde gjennomført kartlegginger på Slagentangen for å sikre et fullt forsvarlig arbeidsmiljø av eget personell.
- Under tilsynet mottok vi noen kartleggingsrapporter fra Bilfinger av enkeltfaktorer, som egenprodusert støy. Dette er kartlegginger utført på offshoreinnretninger og andre landanlegg. Tilsynslaget kunne ikke se at det har vært gjort en vurdering om disse kartleggingene har en overføringsverdi til arbeid utført på Slagentangen. Det var heller ikke foretatt helhetlig vurdering av samlet risiko for personellet på et skift, hvor både områderisiko og egenprodusert risiko for ulike faktorer ble vurdert.
- Vi kan ikke ut fra dette se at det har vært gjort tilstrekkelige analyser og risikovurderinger av arbeidsmiljørisiko for ISO-leverandører knyttet til ulike arbeidsoperasjoner/personellgrupper på Slagentangen.
- Ansvar og roller for oppfølging av helse og arbeidsmiljø er ikke klart definert i Esso sin organisasjon eller mellom Esso og ISO kontraktører på anlegget.
 - I prosedyren OIMP 1.1 Ledelse og Organisasjon er arbeidsmiljøansvaret lagt til linjen i organisasjonen hos Esso. Stillingsbeskrivelsene til linjeleder 1, linjeleder 2 og for plasslederne beskriver imidlertid ikke deres roller og ansvar i oppfølging av helse og arbeidsmiljø.
 - BHT avdelingen hos Esso hadde sin egen årlige plan for arbeidsmiljøoppfølging, men denne var ikke kommunisert til entreprenør. Bilfinger hadde en overordnet HMS plan, men denne anga ikke hvilke anlegg de ulike aktivitetene skulle gjelde for. Esso kunne ikke redegjøre for hvilke aktiviteter Bilfinger hadde planlagt å gjennomføre innenfor arbeidsmiljø på anlegget.
 - I prosedyre OIMP 8.1 Oppfølging av kontraktørselskap beskrives prekvalifisering av selskap som skal utføre arbeid inne på Slagentangen. Prekvalifiseringsskjema sendes kontraktørselskapet for utfylling og returneres i utfylt stand tilbake til Esso, som en egenerklæring. Kapittel 5 i vedlegg 5 omhandler entreprenørens yrkeshygiene/arbeidsmiljø. Bilfinger hadde ikke vært på Slagentangen for å sikre at arbeidet blir utført på en helse og arbeidsmiljømessig forsvarlig måte med referanse til egenerklæringen. Esso hadde ikke påsett at entreprenøren etterlever punktene i prekvalifiseringsskjema kapittel 5, vedlegg 5, i arbeidet på anlegget.

Krav:

*Rammeforskriften § 7 om ansvar etter denne forskriften første og andre ledd.
Arbeidsmiljøloven § 3-1 om krav til systematisk helse-, miljø- og sikkerhetsarbeid, § 4-1 om generelle krav til arbeidsmiljøet punkt (1) og § 2-2 om arbeidsgivers plikter overfor andre enn egne arbeidstakere, første ledd
Styringsforskriften § 18 om analyse av arbeidsmiljøet*

5.1.2 Opplæring av verneombud

Avvik:

Mangelfull opplæring av verneombud.

Begrunnelse:

Et av Bilfingers verneombud hadde ikke lovpålagt opplæring på tross av at vedkommende hadde fungert i rollen i 1,5 år.

Krav:

Forskrift om organisering, ledelse og medvirkning §§3-18 om opplæring av verneombud og 3-19 varighet av opplæring.

Logistikk:

5.1.3 Manglende dokumentasjon – prosedyre for løfteoperasjoner

Avvik

Esso har valgt å ikke benytte anbefalt norm for løfteoperasjoner, uten å kunne dokumentere at den valgte løsningen oppfyller forskriftens krav.

Begrunnelse

Esso har utviklet sin egen prosedyre for løfteoperasjoner, verneinstruks VI-29 Bruk av kran eller løfteinnretning. Det kunne ikke fremlegges dokumentasjon på at den valgte løsningen oppfyller forskriftens krav. Tilsynet påviste flere avvik fra anbefalt norm, NORSOK R-005N Sikker bruk av løfte- og transportutstyr på petroleumsanlegg på land.

Som eksempel på manglende dokumentering kan nevnes vurdering av nødvendig kompetanse for mobilkranfører.

I tillegg bør også blant annet forholdene nevnt i punktene 5.1.4, 5.1.5 og 5.1.6 vurderes i forhold til anbefalt norm.

Krav

Rammeforskriftens § 24 om bruk av anerkjente normer, andre ledd.

5.1.4 Løfting av personell med utstyr som ikke er godkjent for dette

Avvik

Utstyr for løfting av personell var ikke utformet slik at sikkerheten ble ivarettatt.

Begrunnelse

Det ble tillatt løfting av personell med utstyr som ikke var godkjent for dette.

Historisk har det ikke eksistert mobilkraner som har vært godkjent for personløft innen EU/EØS området. De fleste relevante myndigheter har hatt forskjellige administrative unntaksordninger for å kunne utføre personløft med mobilkran som ikke er godkjent for dette. Nå er imidlertid godkjent utstyr tilgjengelig i markedet. Anbefalt norm, NORSOK R-005N,

satte en frist til 1.1.2010 for å imøtekomme krav i forskrift om maskiner for løfting av personer.

På Slagentangen ble det åpnet opp for løft av personer ved bruk av mobilkran og personkurv hvor hverken kranen eller kurven var godkjent for dette.

Både Esso og Kranringen AS hevdet å være i god tro da Kranringen AS innehar en generell dispensasjon for å løfte personer med mobilkraner og personkurver for 2018, gitt av Arbeidstilsynet. Denne dispensasjonen er imidlertid ikke gyldig innen vårt tilsynsområde. Den bygger også blant annet på en feilaktig begrunnelse for søknaden om dispensasjon, gitt av Kranringen AS, om at det ikke finnes godkjent utstyr for denne type løfteoperasjoner. Equinor har i flere år hatt mobilkraner og personkurver godkjent for personløft tilgjengelig på alle sine landanlegg.

Krav

Rammeforskriften § 10 om forsvarlig virksomhet, jamfør veiledningen.

Teknisk operasjonell forskrift (TOF) §§ 12 om løfteinnretninger, løfteredskap og utstyr for personellbefordring, jamfør veiledningen, jamfør NORSOK R-002, kapittel C18, og 62 om løfteoperasjoner, andre ledd, jamfør veiledningen, jamfør NORSOK R-005N, kapittel 5.1, jamfør Forskrift om maskiner, jamfør Vedlegg IV: Maskiner som skal følge prosedyrene for samsvarsvurdering i § 10 bokstav b eller c, punkt 17.

5.1.5 Mangelfull kvalitetssikring av sakkyndig virksomhet

Avvik

Hverken Esso eller Kranringen AS hadde påsett eller sikret at deres leverandører av sakkyndige tjenester for løfteutstyr etterlevde relevante krav.

Begrunnelse

I samtaler fremkom det at selskapene ikke hadde foretatt noen form for kvalitetssikring av organisering eller gjennomføring av den sakkyndige virksomheten. Anbefalt norm sier at dette skal gjøres, og våre stikkprøver viste behovet for dette.

Se avvik nr. 5.1.4 om Løfting av personell med utstyr som ikke er godkjent for dette og avvik nr. 5.1.6 om mangelfullt system for vedlikehold av ståltau.

Videre så vi at Kranringen AS hadde en forholdsvis ny mobilkran som «hovedkran» på anlegget. En runde rundt kranen viste mange varselskilt. Disse var ikke på norsk. Kontrollskjemaet fra sakkyndig virksomhet, «attest for sakkyndig kontroll», var krysset av for at varselskiltningen var «A = i orden». Forskrift om maskiner har krav til at all sikkerhetsmerking skal være på norsk.

Alvorlig hendelse med løfteinnretning i østre pumpehus den 29.1.2016 viste også at det var forbedringspotensial ved Essos innleide sakkyndige virksomhet.

Krav

Rammeforskriften § 7 om ansvar etter denne forskriften, og TOF § 62 om løfteoperasjoner, jamfør veiledningen, jamfør NORSOK R-005N, Vedlegg H, kapittel H.1 om sakkyndig virksomhet, andre avsnitt.

5.1.6 Mangelfullt system for vedlikehold av ståltau

Avvik

Det var ikke etablert et system som sikret at funksjonene til ståltau ivaretas i alle faser av levetiden.

Begrunnelse

Systemet for vedlikehold av ståltau var mangelfullt.

Vi foretok en stikkprøve på systemet for vedlikehold av ståltau ved å kontrollere mobilkranen, «hovedkranen», på anlegget.

Bruksanvisningen til kranen krever at ståltau skal vedlikeholdes i henhold til ISO 4309, *Cranes — Wire ropes — Care and maintenance, inspection and discard*. I tillegg krever den at kontrollpersonellet har fått opplæring i denne standarden, og at det har nødvendig erfaring i å vurdere når det er på tide å kassere ståltau. Bruksanvisningen har i tillegg anbefalinger om kontrollintervaller, hvor på ståltauet det bør foretas målinger, og den inneholder et skjema for «løpende testprotokoll».

Kontrollskjemaet fra sakkyndig virksomhet, «attest for sakkyndig kontroll», var krysset av for at ståltau var «A = i orden» for hovedbom/sylindre (det er uklart hva som er kontrollert her), hovedvinsj og hjelpevinsj. Bruksanvisningens skjema for «løpende testprotokoll» var ikke lagt ved/benyttet.

Kranfører opplyste at han ikke utførte noe vedlikehold av ståltau. Han sa at han stolte på sakkyndig virksomhet.

De fleste produsenter av løfteinnretninger og ståltau viser til ISO 4309 for vedlikehold av ståltau i sine bruksanvisninger.

Rapport etter tilsyn 9.3.2016 påpekte også at systemet for vedlikehold av løfteutstyr hadde forbedringspotensial.

Krav

TOF § 58 om vedlikehold, og § 62 om løfteoperasjoner, jamfør veiledningen, jamfør NORSOK R-005N, Vedlegg G, Vedlikehold

5.1.7 Mangelfull oppfølging av stillasentreprenøren

Avvik

Esso hadde ikke fulgt opp at stillasentreprenøren etterlever relevante krav.

Begrunnelse

Systemet for å følge opp stillasentreprenøren var mangelfullt.

Under befaring i felt ble det påvist feil og mangler på stillas som var i bruk på anlegget. Feil og mangler relateres både til produsentens bruksanvisning for bygging av stillas og til forskrifter for området. Mangelfull kontroll av stillas ble også påpekt under tilsyn 9.3.2016.

Eksempler på feil og mangler som ble observert:

- Manglende bremses på hjul til rullestillas
- Manglende bruk av fotplater på stillas
- Manglende understøttelse av fotplater
- Manglende bruk av bunnramme for å sikre mot utgliding av spir og å sikre korrekt overføring av krefter i stillas
- Bøyde spir som ble brukt til pallereol på stillaslager
- Manglende kapasitetsmerking av pallereol på stillaslager
- Manglende CE merking og kapasitetsmerking av løftehjul
- Mangelfull førbrukskontroll på gaffeltruck som ble brukt av Iso leverandøren. Kontrollen ble ikke utført regelmessig før bruk slik som bruksanvisning tilsier at det skal gjøres

Stillas skal kontrolleres og godkjennes før første gangs bruk, og deretter skal det utføres kontroller så lenge stillaset er i bruk og godkjent.

Videre ble det observert mangelfulle forhold ved uteområdet for lager, vedlikehold og reparasjon av stillasmateriell. Stillasmateriell trenger regelmessig vedlikehold og kontroll både når det legges inn på lager og når det tas ut fra lager for bruk. Brukerne sa at det var en utfordring at smøring av bevegelige stillasdelar ble visket bort av vind og vær. Videre var snø og is en utfordring. Vedlikehold skal foretas på et egnet og tilrettelagt område.

Her var det improvisert ly for vær og vind ved hjelp av rammeverk av stillasmateriell og presenninger. Presenningene var delvis blåst i stykker. Presenningstaket ble holdt på plass av paller som var lagt på toppen på leet. Det er uklart i hvilken grad disse pallene var sikret mot å bli tatt av vinden og representere en risiko ved fall.

Se også kapittel 5.1.1.

Krav

Rammeforskriften § 7 om ansvar etter denne forskriften, andre ledd.

5.2 Forbedringspunkt

Arbeidsmiljø:

5.2.1 Arbeidsmiljøutvalg (AMU) - Slagentangen

Forbedringspunkt:

Ulik representasjon i AMU møter.

Begrunnelse:

Det er valgt varamedlemmer til AMU. Ved gjennomgang av AMU referat fremkommer det likevel at det var avholdt flere møter med ulik representasjon av arbeidstaker og arbeidsgiver siden.

Krav:

Arbeidsmiljøloven § 7-1(4) om arbeidsmiljøutvalg

Logistikk:

5.2.2 Bedre system for merking og oppbevaring av løfteutstyr som er tatt ut av bruk**Forbedringspunkt**

Systemet for merking og oppbevaring av løfteutstyr som er tatt ut av bruk har et forbedringspotensial.

Begrunnelse

Stikkprøver avdekket følgende:

- For personløfter med fallsikring, kalt G-Saver, i mekanisk verksted ba vi om å få se dokumentasjon. Da ble vi fortalt at den var tatt ut av bruk. Den var ikke merket med dette.
- I verkstedsområdet så vi også diverse øyebolter av kvalitet C15. Vi fikk opplyst at disse var tatt ut av bruk, men disse var heller ikke merket med dette.

Krav

TOF § 58 om vedlikehold, og § 62 om løfteoperasjoner, jamfør veiledningen, jamfør NORSOK R-005N, Vedlegg G, Vedlikehold

5.2.3 Bedre tilgang til og bruk av dokumentasjon for løfteutstyr**Forbedringspunkt**

Systemet for oppbevaring og bruk av dokumentasjon for løfteutstyr har et forbedringspotensial. Dette gjelder spesielt bruksanvisninger.

Begrunnelse

På lageret var det tilgang til bruksanvisninger og annen dokumentasjon for løfteutstyr. Da vi spurte om å få se bruksanvisningen til en svingkran på kaien, så lot ikke denne seg fremskaffe.

Se også kapitlene 5.1.6, 5.1.7 og 5.1.8.

Krav

TOF § 62 om løfteoperasjoner, jamfør veiledningen, jamfør NORSOK R-005N, generelt, og Vedlegg E Dokumentasjon og merking, Vedlegg B Krav til opplæring og Vedlegg H Sakkyndig virksomhet spesielt

5.2.4 Bedre system for opplæring av brukere av stillas**Forbedringspunkt**

Systemet for opplæring av brukere av stillas har et forbedringspotensial.

Begrunnelse

Esso hadde et system for generell opplæring av personell som skal arbeide inne på anlegget. Denne opplæringen omfattet også bruk av stillas. Ved gjennomgang av dette materialet ble det observert at noen viktige lærepunkter manglet. For eksempel var ikke informasjon om stillasets lastbegrensning, innfesting for ev. fallsikring og at brukere ikke må modifisere stillaset inkludert. Dette forholdet ble også påpekt i tilsyn 9.3.2016.

Krav

TOF §§ 50 om kompetanse og § 46 om tilrettelegging av arbeid, jamfør veiledningen, syvende ledd, jamfør forskrift om utførelse av arbeid, § 17.

6 Deltakere fra oss

- Sigmund Andreassen F-logistikk og beredskap
- Sigurd Førund fagområde F-logistikk og beredskap (oppgaveleder)
- Eva Hølmebakk fagområde F-arbeidsmiljø
- Lars Melkild fagområde F-logistikk og beredskap
- Hilde Nilsen fagområde F-arbeidsmiljø

7 Dokumenter

Følgende dokumenter ble benyttet under planleggingen og utføringen av tilsynet:

1. Organisasjonskart 01-2018Kranringen
2. ISO entreprenører Esso Slagentangen 2018
3. OIMP 5.2 Helse og Arbeidsmiljø Kapittel 6
4. OIMP 8.1 Oppfølging av kontraktorselskaper
5. Roller og ansvarsfordeling i HMS arbeidet på Esso Slagentangen
6. VI_30_Arbeid i høyden
7. VI_31_Stillas
8. Kontroll av løfteutstyr Esso prosedyre
9. Kontrollrapport_55tonner
10. Kontrollrapport1
11. Kontrollrapport2 2018
12. Sertifikat LiebherrtypeLTM1055_3_2nr085470
13. Hendelser og nærhell
14. Bilfinger, Liste over arbeidsmiljøkartlegginger ISO personell 2014-2018
15. Bilfinger, Tiltak på arbeidsmiljøområdet relevant for ISO
16. Verifikasjoner ISO leverandører 2016-2018: 13
17. OIMP 1.1 Ledelse og Organisasjon
18. Status SAF S33-Arbeidsmiljøloven for Arbeidsledere og Verneombud (AML) pr. 3.8.18
19. Bilfinger, Verneombud Bilfinger Industrier Esso Slagentangen
20. Verneombud Kontraktor. SLAGEN 2018
21. 1Q 2018 AMU referat – Esso
22. 2Q 2018 AMU referat – Esso
23. 3Q 2017 AMU referat – Esso

24. 4Q 2017 AMU referat – Esso
25. AMU medlemmer Esso Norge AS
26. Bilfinger, 2017 AMU nr 3 – Møtereferat
27. Verneombud ESSO Norge 2018
28. Bilfinger, Gjeldende arbeidsmodell dagtid 5-2
29. Bilfinger, 2018 AMU nr 1 Møtereferat
30. Bilfinger, 2018 AMU nr 2 Møtereferat
31. Innleie notat til Ptil 0818 – Esso
32. Bilfinger, Overtid ISO fagene mai-juni-juli 2018
33. Bilfinger, 2017 AMU nr 4 - Møtereferat
34. Liebherr mobil kran utdrag av brukermanual
35. Stillingsbeskrivelser, ledere
36. Prekvalifisering & verifikasjon av leverandør, vedlegg 5
37. Oversikt over ESSO sin BHT av aktiviteter for ISO personell
38. Rapport av støykartlegging ved sandblåsing i verksted
39. VI-42 sandblåsing
40. VI-16 Asbest og andre isolasjonsmaterialer
41. Støykart
42. Presentasjon, åpningsmøtet

I tillegg ble noe dokumentasjon mottatt under tilsynet, og noe dokumentasjon ble ettersendt.

Vedlegg A

Oversikt over intervjuet personell